

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumato-graphia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XI

urn:nbn:de:bsz:31-97032

cuidam militi profuisse, aspectu, testis est *Platerus de vit. Corallina* autem tanta contra lumbticos est virtutis, ut ea die expellat qua assumpta fuerit. Visus puer, qui post acceptam, septuaginta ejecit. Ignorant id veteres, jam tota utitur Græcia. *Lemn. Occult.* l. 3. c. 9.

CAPUT XI.

DE CINNAMOMO & CEDRO.

C*Innamomum* nascitur in Zeilam, & in una ex Moluccis, Mutir; nullum gerit fructum: Æstu cortex finditur atque absistit. Bis in anno deglubitur. *Scalig. Exerc.* 144. Dulcis primum, mense postea perficitur: Galeni tempore tanta ejus penuria, ut non nisi apud Imperatorem reperiretur. *Galenus lib. 1. de antid.* Sed & nunc tale vix reperiti, quale describit *Galenus*, testis est *Scalig. loc. cit.* Virtutem ad triginta annos non servat. Falsum enim quod alii scribunt, senectutem non sentire. Ego, inquit *Galenus loc. cit.* neque ducentorum annorum interventu, sed pauciorum, si quis ad tantum numerum conferat, jam aliquam mutationem vetustiori *Cinnamomo* factam observavi. Quo tempore enim *Antonino Imperatori* *theriacam* paravi, vasa lignea, in quibus eiusmodi *Cinnamomum* inerat, multa conspexi, alia *Traiani*, quædam *Adriani*, nonnulla *Antonini* etate reposita; omniaque hac sese & saporis & odoris imbecillitate vehementiæque tantum plane superabant, quantum & tempore differebant. *Cedrus* molles citra dolorem putrefacit carnes, quia sicca: at mortuorum corpora à corruptione conservat. Superfluum enim in iis depascit humorem, solida haud attingens. *Mathiol. lib. 1. Diosc. c. 89.* Lendes, pediculos, tineas & in auribus natos vermes interficit: fœtum apposita viventem interimit, expellit mortuum. *Theophrast. l. 5. c. 8.* Semen in congressu corrumpit, conceptum sic impediens. Crevit olim copiosissima in Libano, hodie ad paucas (*Rhauvvolffius* viginti quatuor numeravit) redacta;

redacta: Altitudo & crassities ei mirabilis. Stemma
tam crassum, ut tres viri non possent complecti, in
hortis longe vastior, si absque cæsu sinatur. Vitæ
templum Apollinis fuit, ubi Numidicarum Cedrorum
trabes durabant, ita ut positæ fuere prima urbis ejus o-
rigine, annis mille centum octoginta octo. *Plin. l. 16.*
cap. 40.

CAPUT XII.

DE CHAMÆLEONE, CARIO-
PHILIS & CICHORIO.

Chamæleonis nigre venenosa in Græcia & Ponto
radix est. salubris cæli adscribit *Mathiolus* clemen-
tiæ. Nam & Persea Persis quondam Lethalis, inno-
cua Ægyptiis; & Arum Cyrenis tam mite, ut rapi
modo in ciborum usum veniat; in Græcia & Italia
nec crudum nec coctum edi potest. Occidit canes &
sues: in farina hordeacea subacta cum oleo & aqua, can-
es; sues cum brassica. Si, an homo æger sit victurus,
experiri velis, triduo ea radice lavari debere, quidam
asserunt; si toleravit, moriturum nequaquam existi-
mant. Viscum ad radices nascens, venenum est præ-
sentaneum, at media sumptum quantitate, somnolen-
tos, vigilantes reddit. *Theoph. l. 9. de Plantis, cap. 13.*
Hinc Cretenses mulieres, ne somnum in opere ineant,
sumunt à cæna modicum. *Cariophyllorum* arbor in
orientali provenit plaga, quibusdam Indici pelagi Insu-
lis Lauti faciem refert, foliis angustioribus & odora-
tissimis. Cariophylli ex illis proveniant, qui nil aliud,
quam rudimenta fructus. Nascitur sponte ex deciden-
tibus Cariophyllis. *Mathiol. in lib. 2. Diosc. c. 253.* A-
dolescit intra octennium; & in centesimum usque an-
num perdurat. In folis Moluccis fructum edit. Cul-
tores arundinibus flagellant arborem, constrato prius
circumquaque tegetibus palmeis solo. Triennio vacat
vindemiæ, tum effertur ac degenerat. *Scaliger Exerc.*
146. f. 1. Cichorium verrucarum, verrucarum pestis.